

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 16 marca 2012 roku do Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim powódka T. G. reprezentowana przez pełnomocnika wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w S.

- kwoty 25 000 zł. tytułem dalszego zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami,
- kwoty 5 903,60 zł. tytułem dalszego zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami,
- ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku z dnia 25 listopada 2010 roku,
- zasądzenie kosztów postępowania.

Uzasadniając odpowiedzialność pozwanego pełnomocnik powódki wskazał, że samochód kierowany przez sprawcę zdarzenia, w którym uczestniczyła powódka, F. o numerze rej. (...), był ubezpieczony w pozwanym Towarzystwie. Pozwany przyjął odpowiedzialność za zdarzenie i wypłacił na rzecz powódki 18.000 zł. tytułem zadośćuczynienia i 2.940 zł. tytułem odszkodowania.

Zdaniem powódki doznane przez nią w wyniku wypadku obrażenia i ich skutki uzasadniają wypłatę przez pozwanego dochodzonych kwot i ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa, podnosząc brak legitymacji procesowej biernej po stronie pozwanej. Pozwany wskazał, że pozwane Towarzystwo nie jest ubezpieczycielem odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody. Pozwany jedynie jako usługodawca wykonywał na rzecz ubezpieczyciela sprawcy (...) S.A. w W. czynności likwidacyjne na podstawie umowy o świadczenie czynności likwidacyjnych.

Na rozprawie w dniu 8 sierpnia 2012 roku pełnomocnik powódki sprecyzował powództwo, wyjaśniając, że w punkcie drugim pozwu dochodzi kwoty tytułem odszkodowania, a jego wysokość wynika z podsumowania kwot wynikających z faktur i dotyczy kosztów leczenia w R..

W piśmie procesowym złożonym w dniu 29 maja 2012 roku powódka reprezentowana przez pełnomocnika wniosła o wezwanie na podstawie art. 194 § 1 kpc do udziału w sprawie (...) S.A. w W. i jednocześnie wniosła o zwolnienie dotychczasowego pozwanego od udziału w sprawie. Wniosła również o nieobciążanie jej kosztami postępowania na rzecz pierwotnie pozwanego.

W piśmie złożonym w dniu 5 czerwca 2012 roku pełnomocnik (...) S.A. w S. wniósł o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie M.. postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 8 sierpnia 2012 roku wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego (...) S.A. w W..

W odpowiedzi na pozew złożonej w dniu 31 sierpnia 2012 roku pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki zwrotu kosztów postępowania.

Pozwany wskazał, że co do zasady przyjął swoją odpowiedzialność za skutki zdarzenia, do którego doszło w dniu 25 listopada 2010 roku, jednak wypłacone przez pozwanego kwoty – tj. 18.000 zł. tytułem zadośćuczynienia i 2.940 zł. tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich wyczerpują roszczenia powódki z tytułu negatywnych następstw wypadku.

Pełnomocnik powódki w piśmie z dnia 21 listopada 2012 roku wyraził zgodę na wstąpienie (...) S.A. w W., w miejsce pierwotnie pozwanego.

Pełnomocnik pozwanego (...) S.A. w S. w piśmie złożonym w dniu 22 listopada 2012 roku wyraził zgodę na wstąpienie (...) S.A. w W.. W miejsce pierwotnie pozwanego.

Pełnomocnik pozwanego (...) S.A. w W. w piśmie z dnia 26 listopada 2012 również wyraził zgodę na wstąpienie (...) S.A. w W. w miejsce pierwotnie pozwanego na podstawie art. 194 § 2 kpc.

W piśmie procesowym wniesionym w dniu 22 lutego 2013 roku powódka reprezentowana przez pełnomocnika rozszerzyła powództwo wnosząc o zasądzenie :

- kwoty 62.000 zł. tytułem dalszego zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od kwoty 42.000 zł. od dnia 1 lutego 2011 roku do dnia zapłaty i od kwoty 20.000 zł. od dnia 25 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty,
- kwoty 5.903,60 zł. tytułem kosztów pobytu w placówce opiekuńczej wraz z odsetkami od dnia 25 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty,
- kwoty 19.122,80 zł. tytułem skapitalizowanych kosztów opieki wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot po 925,80 zł miesięcznie od dnia 10 każdego miesiąca poczynając od miesiąca lipca 2011 roku do miesiąca lutego 2013 roku,
- kwoty po 960 zł. miesięcznie tytułem renty na zwiększone potrzeby płatnej do dnia 10 każdego miesiąca, począwszy od marca 2013 roku wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności,
- ustalenie odpowiedzialności pozwanego (...) S.A. na przyszłość,
- zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania.

Postanowieniem wydanym dnia 28 lutego 2013 roku Sąd Rejonowy w Tomaszowie M.. stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Tryb.

Na rozprawie w dniu 25 listopada 2014 roku Sąd zwolnił pozwanego (...) S.A. w S. od udziału w sprawie i zasądził od powódki na rzecz tego pozwanego kwotę 2.400 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 listopada 2010 roku miał miejsce wypadek drogowy w miejscowości S., w którym kierująca samochodem osobowym marki F. o numerze rej. (...) A. J. doprowadziła do zderzenia z samochodem R. (...), którego pasażerką była T. G.. Samochód kierowany przez sprawcę zdarzenia ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie (...) S.A. Pozwany co do zasady przyjął odpowiedzialność odszkodowawczą za skutki wypadku.

Powódka była pasażerką samochodu R. (...) i siedziała na siedzeniu z tyłu samochodu. Kierująca samochodem marki F. nie pamiętała, czy powódka miała zapięte pasy bezpieczeństwa.

(dowód: odpowiedź na pozew – k. 69 – 71, zeznania świadka A. J. – nagranie min. od 00:19:17 – 00:22:17 – płyta k. 221, protokół skrócony – k. 219)

W stosunku do sprawcy wypadku toczyło się postępowanie karne i wyrokiem wydanym dnia 20 kwietnia 2011 roku Sąd Rejonowy w Brzezinach warunkowo umorzył postępowanie na okres próby dwóch lat.

(dowód: wyrok w sprawie II K 15/11 Sądu Rejonowego w Brzezinach – k. 72)

Przed wypadkiem powódka mieszkała sama i kiedy wychodziła z domu korzystała z jednej laski. W 1993 roku powódka miała złamaną nogę i od tego czasu miała problemy z chodzeniem. Powódka miała też problemy z ciśnieniem, a na zmianę pogody odczuwała bóle reumatyczne.

(dowód: zeznania powódki – protokół k. 63, 63v w związku z zeznaniami – nagranie min. 00:03:23 – 00:06:24 – płyta k. 342, protokół skrócony – k. 340v)

W wyniku wypadku powódka doznała złamania wieloodłamowego 1/3 bliższej podudzia prawego oraz złamania przynasady bliższej kości podudzia lewego ze złamaniem kłykcia bocznego kości piszczelowej lewej. Po wypadku powódka była hospitalizowana w Oddziale urazowo – ortopedycznym w B. , gdzie wykonano zamknięte nastawienie złamania i założono opatrunki gipsowe. W szpitalu powódka przebywała do 30 listopada 2010 roku, a następnie leżała w domu. W okresie od 9 do 17 grudnia 2010 roku powódka ponownie przebywała w szpitalu w T. M.. z powodu odleżyn pośladeków. Po opuszczeniu szpitala w okresie od 17 grudnia 2010 roku do 30 czerwca 2011 roku przebywała w zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym w R.. Opatrunki gipsowe zostały zdjęte w maju 2011 roku, a w trakcie pobytu w Zakładzie (...) wdrożono rehabilitację. Od lipca 2011 roku powódka była w stanie chodzić przy pomocy balkonika, a następnie przy pomocy dwóch kul.

W okresie pierwszych czterech tygodni po wypadku zakres cierpień fizycznych powódki był znacznego stopnia. Wynikało to z wielomiejscowego złamania obu podudzi i przemieszczenia odłamów. Po tym okresie dolegliwości bólowe zmniejszały się, ale nadal wymagały przyjmowania leków przeciwbólowych. Przez 12 tygodni powódka leżała i nie poruszała się. Leczenie ortopedyczne złamań zakończyło się w czerwcu 2011 roku i po tym okresie powódka nie leczyła się. Okresowo przyjmuje leki przeciwbólowe. Trwały uszczerbek na zdrowiu powódki z ortopedycznego punktu widzenia wynosi 31%, w tym 18% wynika ze złamania (wygojonego) kości podudzia prawego z przemieszczeniem i deformacją kostną okolicy złamania oraz deformacją osi kończyny (szpotawość), ograniczenia ruchomości stawu skokowego prawego i znacznej dysfunkcji statycznej i czynnościowej (...), natomiast 13% wynika z wygojonego wieloodłamowego złamania przynasady bliższej kości podudzia lewego z deformacją i przemieszczeniem odłamów a także dysfunkcji czynnościowej (...).

Oceniając dysfunkcje czynnościowe kończyn dolnych uwzględniono również wiek powódki, istniejące zmiany zwyrodnieniowe, osteoporozę i przebyte wcześniej złamanie kości udowej prawej. Schorzenia występujące u powódki przed wypadkiem nie przyczyniły się do powstania urazów. Osłabienie struktury kostnej, to może wpływać na rozmiar złamania kompresyjnego kłykcia bocznego, jednak złamanie tej okolicy są również wynikiem złamań u osób bez osteoporozy. Złamanie, które przebyła powódka w 1993 roku mogło ograniczać chodzenie, ale nie wpływało w istotny sposób na zdolności powódki do wykonywania czynności dnia codziennego w zakresie typowym dla osób w wieku powódki. Ćwiczenia rehabilitacyjne, którym powódka była poddana w Zakładzie w R. były typowe dla osób leżących, a nie leczonych np. z przyczyn kardiologicznych. Czas pobytu w zakładzie wynikał z jego celu, tj. pionizacji powódki i nauki chodzenia o kulach.

U powódki dalszego leczenia mogą wymagać zmiany zwyrodnieniowe pourazowe i wynikające z nich ograniczenia ruchomości stawów kolanowych. Może to wzmacniać dysfunkcję kończyn dolnych.

Na koszty leczenia powódki składają się, między innymi koszty leków przeciwzakrzepowych i przeciwbólowych przez okres dwóch tygodni – około 40 zł., a po opuszczeniu Zakładu (...) 20/30 zł. na miesiąc, koszty rehabilitacji i koszty zakupu kul.

Powódka wymagała stałej pomocy osób trzecich w okresie kiedy leżała i w ogóle nie mogła chodzić w okresie 12 tygodni od złamania, a po opuszczeniu Zakładu od lipca 2011 roku wymaga takiej pomocy przez 2- 3 godziny dziennie przy takich czynnościach jak zakupy, przemieszczanie się, cięższe prace domowe, zachowanie higieny.

Rokowania na przyszłość w zakresie narządu ruchu i możliwości poruszania się są złe, co wynika z dysfunkcji kończyn dolnych, z wieku powódki, jej chorób i stanu ogólnego, a także deformacji kręgosłupa i narządu ruchu.

Leczenie powódki z powodu złamań obu podudzi zostało zakończone.

Z uwagi na mechanizm i rodzaj doznanych obrażeń fakt zapięcia pasów bezpieczeństwa nie miał wpływu na poniesione przez powódkę obrażenia.

(dowód: karty informacyjna leczenia szpitalnego – k. 9, 10, 11, 12, zaświadczenie – k. 13, historia choroby powódki – k. 88, 89, opinia biegłego ortopedy J. B. – k. 111 – 112, opinia uzupełniająca biegłego ortopedy J. B. – k. 166 -167)

W trakcie pobytu w zakładzie leczniczo – rehabilitacyjnym w R. rozpoznano u powódki nadciśnienie tętnicze i chorobę niedokrwienną serca. W tym czasie powódka została poddana rehabilitacji.

W wyniku wypadku powódka nie doznała obrażeń centralnego układu nerwowego ani obwodowego układu nerwowego. Obrażenia kończyn dolnych nie spowodowały powikłań neurologicznych. Powódka nie wymagała i nie wymaga leczenia neurologicznego, natomiast wymaga rehabilitacji. Ze względu na znaczne trudności w poruszaniu się oraz z uwagi na wiek powódki leczenie usprawniające powinno być prowadzone w warunkach szpitalnych. Dolegliwości bólowe występujące u powódki wynikają z zaawansowanych zmian zwyrodnieniowych i osteoporozy związanej z wiekiem.

(dowód: karta informacyjna – k. 11,12, opinia biegłego B. S. – k. 152 - 153)

Powódka przebywała w Zakładzie w R. w okresie od 17grudnia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku opłacając w 100 procentach swój pobyt, natomiast w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 30 czerwca 2011 roku powódka przebywała w Zakładzie (...) w ramach umowy z NFZ z odpłatnością 70% emerytury. W czasie leczenia przedmiotem leczenia było złamanie obu podudzi w wypadku komunikacyjnym, zaś inne choroby jak nadciśnienie tętnicze, choroba wieńcowa, złożona wada serca oraz niewydolność krążenia miały wpływ na przewlekłość leczenia.

(dowód: informacja z Zakładu (...) – k. 226)

Pobyt powódki w związku z leczeniem urazów doznanych w wyniku wypadku w dniu 25 listopada 2010 roku w placówce Zakładu (...) w R. był uzasadniony. Powódka w trakcie pobytu w R. nie przechodziła rehabilitacji kardiologicznej. Koszty leczenia wynikające z przedłożonych przez powódkę faktur mają związek z doznanymi w wypadku obrażeniami, za wyjątkiem faktury VAT nr (...) /t za USG serca. Schorzenia kardiologiczne występujące u powódki wymagały systematycznego leczenia, ale nie ograniczały sprawności powódki w istotny sposób.

(dowód: opinia biegłego kardiologa M. M. (2) – k. 291 – k. 294)

W trakcie pobytu w Zakładzie w R. powódka poniosła koszty pobytu i usług medycznych w łącznej kwocie 6.148,50 złotych.

(dowód: faktury – k. 14, k. 16 – k. 25)

Obrażenia doznane przez powódkę nie pozwalają jednoznacznie stwierdzić, czy powódka była zapięta w pasy bezpieczeństwa, czy też nie. Pasy bezpieczeństwa, nawet prawidłowo zapięte nie były w stanie zabezpieczyć przed ruchem do przodu obu kończyn dolnych. Powódka nie doznała innych obrażeń, które są charakterystyczne dla osób nie zapiętych pasami (uraz głowy, klatki piersiowej, brzucha, kończyn górnych). Nie stwierdzono również u powódki obrażeń, które są charakterystyczne u osób z zapiętymi pasami bezpieczeństwa. W wyniku wypadku doszło do zderzenia czołowego – mimośrodowego i niezależnie od tego, czy powódka miała zapięte pasy bezpieczeństwa, czy też nie jej ciało przesunęło się w kierunku przednich foteli pojazdu.

(dowód: opinia biegłego sądowego w dziedzinie techniki samochodowej i ruchu drogowego K. W. i biegłego z dziedziny medycyny sądowej W. N. – k. 246 – 260)

Powódka nie pamięta obecnie, czy w trakcie zdarzenia miała zapięte pasy bezpieczeństwa. W trakcie postępowania likwidacyjnego, powódka złożyła pisemne oświadczenie w dniu 28 listopada 2010 roku, że była zapięta pasami bezpieczeństwa.

(dowód: dokumentacja w aktach szkody – kserokopia pisemnego oświadczenia powódki z dnia 28.11.2010 r. – brak numeru karty, zeznania powódki – nagranie min. 00:05:11 – 00:06:20 – płyta k. 342, protokół skrócony – k. 340v)

Po opuszczeniu Zakładu (...) od lipca 2011 roku powódka zamieszkała wraz ze swoim bratem i mieszka z nim do chwili obecnej. Powódka w większości porusza się na wózku inwalidzkim lub przy pomocy dwóch kul. Powódka stara się samodzielnie wykonywać czynności dnia codziennego, typu ubieranie, mycie, przygotowanie posiłków. Potrzebuje pomocy przy pracach typu sprzątanie, czy też przy czynnościach samoobsługowych jak np. mycie, kiedy np. korzysta z prysznica u swojej sąsiadki (w domu posiada jedynie wannę). Powódka cierpi na zwyrodnienie stawu biodrowego i zażywa leki, poza tym doraźnie zażywa leki uspokajające. Aby dojechać do lekarza korzysta z pomocy innych osób. Na leki powódka wydaje miesięcznie około 200 złotych.

(dowód: zeznania powódki – nagranie min. 00:03:26 – 00:13:33 – płyta k. 342, protokół skrócony – k. 340v, 341)

Opłata za 1 roboczogodzinę usług opiekuńczych świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy społecznej w T. M.. wynosiła: w 2010 r. – 14,99 zł., w 2011 r. – 15,43 zł., w 2012 r. – 16,00 zł.

(dowód: informacja MOPS w T. M.. – k. 150)

Powódka zgłosiła szkodę pismem z dnia 10 grudnia 2010 roku, wysłanym w dniu 15 grudnia 2010 roku, wnosząc o przyznanie na jej rzecz kwoty 60.000 zł. tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 7.800 złotych tytułem kosztów opieki sprawowanej przez osoby trzecie.

Pismem z dnia 17 lipca 2011 roku powódka wniosła o refundację pobytu w placówce opiekuńczej w kwocie 5.903,60 zł., precyzując jednocześnie żądanie w zakresie zadośćuczynienia na poziomie 100.000 złotych.

(dowód: wezwanie do zapłaty – kserokopia akt szkodowych – brak numeru kart, pismo z dnia 17.07.2011 r. – brak numeru kart)

Pozwany (...) S.A. w W. przyjął swoją odpowiedzialność odszkodowawczą za skutki wypadku i wypłacił na rzecz powódki kwotę 18.000 złotych tytułem zadośćuczynienia i kwotę 2.940 złotych tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich.

(okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych dowodów. Sąd pominął dowód z zeznań świadka S. S. (nagranie – płyta k. 221, protokół skrócony – k. 218, 219), uznając że zeznania te są nieprzydatne do rozstrzygnięcia sprawy. Zdaniem Sądu świadek ten opisując stan zdrowia chorej mówił o innej pacjentce Zakładu (...) w R., ponieważ podane przez niego schorzenia nie dotyczyły powódki. Jednocześnie Sąd na rozprawie w dniu 5 listopada 2013 roku oddalił wniosek pełnomocnika pozwanego o zobowiązanie świadka S. S. do wskazania lekarza zajmującego się powódką w okresie od końca 2010 roku do połowy 2011 roku, uznając że ewentualne zeznania tego świadka nie przyczynią się do wyjaśnienia sprawy, zwłaszcza że stan zdrowia powódki był oceniany na podstawie dokumentacji lekarskiej i opinii biegłych. Poza tym wniosek pozwanego o ustalenie danych lekarzy zajmujących się powódką mógł zostać złożony wcześniej.

Sąd zważył, co następuje:

Okolicznością bezsporną jest, że samochód kierowany przez sprawcę wypadku – ubezpieczony był u pozwanego tytułem obowiązkowego OC i pozwany prowadząc postępowanie likwidacyjne i wypłacając powódce stosowne zadośćuczynienie nie kwestionował co do zasady swojej odpowiedzialności.

Zasadą, określoną w art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...), jest to, że z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Wyłączenie tej odpowiedzialności normuje art. 38 wymienionej ustawy.

W świetle przytoczonego poglądu roszczenia powódki co do zasady zasługują na uwzględnienie.

Przedmiotem żądań powódki były roszczenia z tytułu:

- zadośćuczynienia
- odszkodowania
- skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby i na przyszłość
- ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku mogące powstać w przyszłości.

Zgodnie z art. 445 § 1 kc w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W praktyce najczęstszą podstawą zadośćuczynienia za krzywdę jest właśnie uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości), cierpienia psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia w postaci np. zeszpecenia, niemożności uprawiania działalności artystycznej, naukowej, wyłączenie z normalnego życia itp.).

Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Obejmuje ono wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości. Ma więc ono charakter całościowy i winno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego, ponieważ mowa jest o „odpowiedniej sumie tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”, przyznawaną jednorazowo.

Przewidziana w art. 444 § 1 kc krzywda, za którą Sąd może - na podstawie art. 445 § 1 kc- przyznać poszkodowanemu odpowiednią kwotę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego, obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i cierpienie moralne (tak SN w wyroku z dnia 4 lipca 1969r., (...) 178/69, OSNCP 1970, z. 4, poz.71).

Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględniać przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego, ponieważ wypracowała je judykatura, szczególnie Sądu Najwyższego. Kierując się tymi wskazaniem można ogólnie stwierdzić, że określając wysokość zadośćuczynienia, Sąd powinien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych (pobyt w szpitalu, bolesność zabiegów, dokonywane operacje, leczenie sanatoryjne itp.), trwałość skutków czynu niedozwolonego (kalectwo, oszpecenie, bezradność życiową, poczucie nieprzydatności), prognozy na przyszłość (polepszenie lub pogorszenie stanu zdrowia), wiek poszkodowanego (zwykle większą krzywdą jest kalectwo dla osoby młodszej), niemożność wykonywania ulubionego zawodu, uprawiania sportu, pracy twórczej, artystycznej, zawarcie związku małżeńskiego, posiadania dzieci, utratę kontaktów towarzyskich, możliwości atrakcyjnych wyjazdów, wycieczek, chodzenia do teatru, kina, na plażę itp., a także ewentualne przyczynienie się poszkodowanego do powstania lub zwiększania szkody (art. 362 kc.).

Zadośćuczynienie z art. 445 kc ma, więc przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (tak SN w wyroku z dnia 26 lutego 1962r., IV CR 902/61, OSNCP z 1963., poz. 105; w wyroku z dnia 24 czerwca 1965r., I CR 203/65, OSPiKA z 1966r., poz. 92; w wyroku z dnia 22 marca 1978r., IV CR 79/79, niepubl.).

W przedmiotowej sprawie powódka w wyniku wypadku, do którego doszło w dniu 25 listopada 2010 roku doznała złamania obu podudzi wraz z przemieszczeniem odłamów i przez okres 12 tygodni musiała leżeć. Opatrunki gipsowe zostały zdjęte dopiero w maju 2011 roku i wówczas powódka musiała uczyć się chodzić przy pomocy balkonika, a następnie dwóch kul. Dolegliwości bólowe były znacznego stopnia przez okres pierwszych 4 tygodni, a następnie zmniejszały się, jednak nadal wymagały przyjmowania leków przeciwbólowych. Powódka jest osobą samotną, przed wypadkiem mieszkała sama, dlatego też po opuszczeniu szpitala przebywała w Zakładzie (...), gdzie poddana została zabiegom rehabilitacyjnym w związku z doznanymi obrażeniami.

Z opinii biegłego ortopedy wynika, że u powódki w związku z doznanymi obrażeniami wystąpił trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 31%. Po opuszczeniu Zakładu (...) powódka zamieszkała z bratem, jednak nie odzyskała w pełni sprawności fizycznej, porusza się korzystając z wózka inwalidzkiego lub też chodzi o dwóch kulach. Powódka wymaga pomocy innych osób przy takich czynnościach jak przemieszczanie się, zakupy, cięższe prace domowe, czynności samoobsługowe.

Przed wypadkiem powódka z uwagi na wcześniejsze złamanie, którego doznała w 1993 roku poruszała się przy pomocy jednej kuli, jednak obecnie jej samodzielność została znacznie ograniczona i jak sama zeznała bez wózka nie byłaby w stanie nic zrobić samodzielnie.

Przytoczone okoliczności świadczą o tym, że istnieją podstawy do przyznania powódce odpowiedniej sumy pieniężnej tytułem zadośćuczynienia.

W dacie wypadku powódka, mimo pewnych ograniczeń związanych z wiekiem i doznanym wcześniej złamaniem była osobą samodzielną, mieszkała sama, nie leczyła się na poważniejsze schorzenia. Po wypadku, z uwagi na unieruchomienie, zmuszona była korzystać z usług zakładu (...), poza tym wymagała i nadal wymaga pomocy innych osób. Doznane obrażenia spowodowały istotne ograniczenia w samodzielnej egzystencji powódki, która przy niektórych czynnościach musi korzystać z pomocy innych osób. Sam przyjazd do Sądu wymagał pomocy znajomej i kierowcy, który wprowadził powódkę na wózek na salę sądową. Podobnie wymagają takiej pomocy wizyty powódki u lekarza czy też funkcjonowanie w codziennym życiu, chociaż powódka stara się samodzielnie wykonywać wiele czynności dnia codziennego.

Przytoczone powyżej okoliczności, uwzględniające stopień cierpienia powódki, jej ograniczenia związane z codziennym funkcjonowaniem, stopień uszczerbku na zdrowiu uzasadniają przyznanie na jej rzecz zadośćuczynienia w kwocie około 78.000 złotych, co przy uwzględnieniu wypłaconej wcześniej powódce kwoty 18.000 złotych uzasadnia zasądzenie na rzecz powódki kwoty 60.000 złotych tytułem dalszego zadośćuczynienia na podstawie art. 445 § 1 k.c.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo o zadośćuczynienie jako niezasadne.

Ustawowe odsetki od powyższej kwoty Sąd zasądził na podstawie art. 481 § 1 k.c. zgodnie z żądaniem, tj. od dnia 1 lutego 2011 roku co do kwoty 42.000 zł. mając na uwadze, że zgłoszenie szkody nastąpiło pierwotnie w piśmie wysłanym pozwanemu w dniu 15 grudnia 2010 roku i od dnia 25 sierpnia 2011 roku, co do kwoty 18.000 zł., z uwagi na okoliczność, że w piśmie z dnia 17 lipca 2011 roku, nastąpiło sprecyzowanie żądania w zakresie zadośćuczynienia.

Odnosząc się do żądania powódki zasądzenia na jej rzecz odszkodowania Sąd uznał, iż żądanie to zasługuje na uwzględnienie.

Odszkodowanie przewidziane w art. 444 § 1 kc obejmuje wszelkie wydatki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne i celowe. Przykładowo można wymienić koszty leczenia (pobytu w szpitalu konsultacji u wybitnych specjalistów, dodatkowej pomocy pielęgniarstwa, koszty lekarstw, itp.), specjalnego odżywiania, nabycia protez i innych koniecznych aparatów (okularów, aparatu słuchowego, wózka inwalidzkiego itp. (wyrok SN z dnia 19 stycznia 1981 r., I CR 455/80, OSPiKA 1981, poz. 223), wydatki związane z przewozem chorego do szpitala i na zabiegi, z przejazdami osób bliskich w celu odwiedzin chorego w szpitalu z koniecznością specjalnej opieki i pielęgnacji (por. wyrok SN z dnia 4 października 1973 r., II CR 365/73, OSNCP 1974, poz. 147), koszty zabiegów rehabilitacyjnych, przygotowania do innego zawodu (np. opłaty za kursy, szkolenia, koszty podręczników i innych pomocy, dojazdów itp.).

Na rozprawie w dniu 8 sierpnia 2012 roku pełnomocnik powódki sprecyzował, że kwoty 5.903,60 zł. dochodzi tytułem odszkodowania i kwota ta stanowi koszty leczenia i pobytu w Zakładzie w R.. Udokumentowaniem tych kosztów są faktury załączone do pozwu, które dowodzą, że koszt pobytu i świadczonych usług stanowi łączną kwotę 6.148,50 zł. i nie uwzględnia faktury za USG serca. Z opinii biegłych sporządzających opinie, a mianowicie biegłego ortopedy, neurologa i kardiologa wynika, że pobyt powódki w Zakładzie (...) w R. był w pełni uzasadniony, a odbyta tam rehabilitacja dotyczyła doznanych przez powódkę obrażeń, nie zaś innych schorzeń zdiagnozowanych w trakcie pobytu. Jak już Sąd zaznaczył wcześniej, bezpośrednio po wypadku powódka przez okres 12 tygodni była osobą leżącą, wymagającą praktycznie ciągłej opieki, co uniemożliwiało jej pobyt w domu, gdzie mieszkała sama. Poniesione przez powódkę koszty zostały przez nią w pełni udokumentowane, a ich zasadność potwierdzili w swoich opiniach biegli sadowi.

Z uwagi na przytoczone powyżej okoliczności Sąd w pełni uwzględnił żądanie powódki w zakresie odszkodowania, zasądzając je z ustawowymi odsetkami od dnia 25 sierpnia 2011 roku, z uwagi na zgłoszenie tego żądania pozwanemu w piśmie z dnia 17 lipca 2011 roku.

Odnosząc się do żądania skapitalizowanych kosztów opieki sprawowanej przez osoby trzecie, należy wskazać, że biegły ortopeda wskazał na konieczność takiej opieki przy różnych czynnościach dnia codziennego, w wymiarze 2 - 3 godzin dziennie, od czasu opuszczenia przez powódkę Zakładu w R. i obecnie.

W ocenie Sądu, tak sprecyzowany wymiar opieki w skali dnia nie jest zbyt duży, zważywszy na utrudnienia i ograniczenia, jakich doznaje powódka w codziennym funkcjonowaniu. Powódka porusza się na wózku inwalidzkim lub przy pomocy dwóch kul. Mimo znacznych starań i samodzielnym wykonywaniu różnych czynności, powódka wymaga pomocy innych osób przy przemieszczaniu się (wizyty lekarskie, załatwianie różnych spraw), przy cięższych pracach domowych, przy niektórych czynnościach samoobsługowych.

Z informacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w T. wynika, że opłata za 1 roboczogodzinę usług opiekuńczych wynosiła w 2010 r. – 14,99 zł., w 2011 r. – 15,43 zł., w 2012 r. – 16 zł.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd uwzględnił zgłoszone przez powódkę żądanie, które w ocenie Sądu dotyczy skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od 1 lipca 2011 roku do czasu zgłoszenia żądania, tj. do lutego 2013 roku. Zgodnie z wyliczeniem powódki kwota żądana za wskazany okres stanowi kwotę 19.122,80 zł. i wynika z uzasadnionych kosztów koniecznej opieki świadczonej przez inne osoby.

Koszty opieki za okres od 1 lipca 2011 roku do 31 grudnia wynoszą 5.554,80 zł. (180 dni x 2 godz. x 15,43), za 2012 rok wynoszą 11.680 zł. (365 dni x 2 godz. x 16 zł.), natomiast za okres od 1 stycznia do 28 lutego 2013 roku wynoszą 1.888 zł. (59 dni x 16 zł. x 2 godz.).

Mając na uwadze, że pozwany wypłacił powódce kwotę 2.940 zł. tytułem kosztów opieki za dwa miesiące bez wskazania, których miesięcy wypłacona kwota dotyczy, Sąd wyliczone koszty opieki pomniejszył o wypłaconą kwotę i zasądził na rzecz powódki kwotę 16.182,80 złotych tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za wskazany okres, oddalając powództwo w pozostałym zakresie jako niezasadne.

Ustawowe odsetki od powyższej kwoty Sąd zasądził na podstawie art. 481 § 1 k.c. od dnia 23 lutego 2013 roku, tj. od następnego dnia od zgłoszenia roszczenia.

Sąd uwzględnił również żądanie powódki zasądzenia na jej rzecz renty z tytułu zwiększonych potrzeb, które dotyczą konieczności korzystania z opieki osób trzecich.

Zgodnie z art. 444 § 2 k.c., jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

W niniejszej sprawie powódka na skutek obrażeń doznanych w wypadku, stała się osobą, która nie jest w pełni samodzielna, wymaga pomocy innych osób, przy różnych czynnościach dnia codziennego, a to niewątpliwie zwiększa jej potrzeby i uzasadnia przyznanie renty. Ustalając wysokość należnej powódce renty Sąd podzielił stanowisko pełnomocnika powódki, iż koszt niezbędnej powódce opieki w skali miesiąca, zgodnie ze stawkami obowiązującymi w miejscu zamieszkania powódki wynosi 960 złotych, przy uwzględnieniu opłat należnych za 1 roboczogodzinę usług opiekuńczych (30 dni x 2 godz. x 16 zł.). Tak ustaloną rentę Sąd zasądził na rzecz powódki, zgodnie z żądaniem zgłoszonym w piśmie z dnia 19 lutego 2013 roku, poczynając od dnia 10 marca 2013 roku i na przyszłość.

Sąd uwzględnił powództwo w zakresie żądania powódki zasądzenia miesięcznej renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 kc. Zwiększenie się potrzeb poszkodowanego stanowi szkodę przyszłą, wyrażającą się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie, np. konieczność stałych zabiegów, rehabilitacji, specjalnego odżywiania itp.

Przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 kc nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwo czynu niedozwolonego (tak SN w wyroku z dnia 11 marca 1976 r., IV CR 50/76, OSNCP z 1977 r., poz. 11).

Uwzględniając żądania powódki w zakresie zadośćuczynienia, odszkodowania i renty, Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego, jakoby na stan zdrowia powódki, nie skutkujący odpowiedzialnością pozwanego, miały wpływ inne choroby powódki, typu osteoporoza, choroby serca, czy też wiek poszkodowanej. Przede wszystkim należy podkreślić, że z opinii biegłego ortopedy wynika jednoznacznie, że ustalając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu, a także dysfunkcje kończyn dolnych biegły wziął pod uwagę wiek powódki, istniejące zmiany zwyrodnieniowe, osteoporozę i przebyte wcześniej złamanie. W opinii uzupełniającej biegły jednoznacznie określił, że schorzenia występujące u powódki przed wypadkiem nie przyczyniły się do powstania urazów, poza tym zaznaczył też, że zabiegi rehabilitacyjne miały związek wyłącznie z obrażeniami doznanymi w wypadku. Podobne stanowisko zostało zajęte w opiniach biegłych neurologa i kardiologa.

W ocenie Sądu, również wiek powódki, nie może przesądzać o jej braku samodzielności i konieczności pomocy ze strony innych osób, co próbował wykazać pozwany. Wiedza i doświadczenie życiowe pozwalają Sądowi wysnuć wnioski, że osoby w wieku powódki (70 lat) są z reguły sprawne w codziennym funkcjonowaniu i same pomagają, np. własnym dzieciom w opiece nad wnukami.

W kontekście powyższych okoliczności próba pozwanego uniknięcia odpowiedzialności za skutki wypadku z dnia 25 listopada 2010 roku okazała się, zdaniem Sądu nieskuteczna.

Jednocześnie Sąd uznał, iż pozwany nie wykazał, aby powódka przyczyniła się do powstania obrażeń, jeżeli jechała bez zapiętych pasów bezpieczeństwa. Z niekwestionowanej przez żadną ze stron opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych i z zakresu medycyny sądowej wynika, że nie można jednoznacznie określić, czy powódka miała zapięte pasy bezpieczeństwa, jednak niezależnie od tej okoliczności, ciało powódki przesunęło się w kierunku przednich foteli pojazdu. Niezależnie od tego, czy powódka miała zapięte pasy biegły stwierdzili, że nawet prawidłowo zapięte pasy nie były w stanie zabezpieczyć powódki przed ruchem do przodu kończyn dolnych. Z dokumentacji

medycznej nie wynika poza tym, aby poszkodowana odniosła inne obrażenia ciała charakterystyczne dla osób nie zapiętych pasami.

W kontekście przytoczonych okoliczności nie można, zdaniem Sądu, przypisać powodce przyczynienia się do powstałych w wyniku wypadku obrażeń.

Sąd nie uwzględnił żądania powódki w zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku na przyszłość, uznając iż brak jest ku temu podstaw.

Z opinii biegłego ortopedy wynika wprawdzie, że rokowania na przyszłość w zakresie narządu ruchu i możliwości poruszania się powódki są złe, co wynika jednak nie tylko z dysfunkcji kończyn dolnych ale również zmian zwyrodnieniowych, wieku badanej i innych chorób a także deformacji kręgosłupa. Jednocześnie biegły ortopeda jednoznacznie określił, że leczenie powódki z powodu złamań obu podudzi, których doznała w wyniku wypadku zostało zakończone. Pozostali biegli nie stwierdzili, aby z punktu widzenia ich specjalności powódka doznała uszczerbku na zdrowiu. Powódka reprezentowana przez pełnomocnika nie wskazała, z czego wywodzi żądanie w zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość i nie uzasadniła w żaden sposób roszczenia w tym zakresie.

W kontekście przytoczonych okoliczności Sąd oddalił powództwo w tym zakresie jako niezasadne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy.

Po ostatecznym sprecyzowaniu pozwu wartość przedmiotu sprawy wynosiła 98.547 zł., z czego zasądzona kwota stanowi łącznie 93.607 zł. czyli powództwo zostało uwzględnione w około 95 procentach.

Z uwagi na wynik sprawy Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki koszty procesu w kwocie 5.163 zł, na które złożyła się opłata sądowa od pozwu uiszczona przez powódkę w kwocie 1.546 zł. i koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 3. 617 zł.

Sąd obciążył też pozwanego kosztami sądowymi od uwzględnionej części powództwa na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w związku z art. 98 kpc.

Na koszty te złożyły się: opłata sądowa od uwzględnionej części powództwa wynosząca 3.382 zł. oraz wydatki poniesione tymczasowo przez Skarb Państwa na wynagrodzenie dla biegłych – kwota 2.647,52 zł.